

Bruxelles, 9. lipnja 2022.
(OR. en)

10064/22

FIN 648

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	8. lipnja 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 401 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I REVIZORSKOM SUDU Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2021.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 401 final.

Priloženo: COM(2022) 401 final

Strasbourg, 7.6.2022.
COM(2022) 401 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE

EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I REVIZORSKOM SUDU

**Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti –
financijska godina 2021.**

Godišnje
izvješće o
upravljanju
proračunom
EU-a i njegovoj
uspješnosti
Svezak I.

Financijska godina
2021.

#EUBUDGET

Integrirano financijsko
izvješćivanje i izvješćivanje o
odgovornosti za 2021.

Europska komisija nije odgovorna ni za koje posljedice ponovne uporabe ove publikacije.

Luxembourg, Ured za publikacije Europske unije, 2022.

© Europska unija, 2022.

Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređena je Odlukom Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.). Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena pod uvjetom da se navedu odgovarajući podaci o autorstvu i naznače sve izmjene.

Za svaku uporabu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu Europske unije može biti potrebno zatražiti dopuštenje izravno od odgovarajućih nositelja prava.

Sve fotografije © Europska unija, osim ako je navedeno drukčije.

Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – svezak I. – financijska godina 2021.

Tisak	ISBN 978-92-76-49919-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/022851	KV-AQ-22-001-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-49892-6	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/093153	KV-AQ-22-001-EN-N

Dostupno je i sljedeće:

Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – svezak II. – prilozi – financijska godina 2021.

Tisak	ISBN 978-92-76-51013-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/733952	KV-AQ-22-002-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51012-3	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/285345	KV-AQ-22-002-EN-N

Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – svezak III. – tehnički prilozi – financijska godina 2021.

Tisak	ISBN 978-92-76-51105-2	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/762638	KV-AQ-22-003-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51104-5	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/064137	KV-AQ-22-003-EN-N

Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2021. i njegovi prilozi glavni su doprinos Komisije godišnjem postupku davanja razrješnice ⁽¹⁾, kojim Europski parlament i Vijeće Europske unije nadziru izvršenje proračuna EU-a. Njime se ispunjavaju obveze Komisije utvrđene u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije ⁽²⁾ i Financijskoj uredbi ⁽³⁾. Izvršenje proračuna EU-a zajednička je odgovornost. Komisija surađuje s državama članicama te s drugim partnerima i organizacijama.

Izvješće se sastoji od tri sveska opisana u nastavku.

- U svesku I. navode se ključne činjenice i postignuća povezani s upravljanjem proračunom u 2021.
- U svesku II. predstavljen je sveobuhvatniji prikaz izvršenja proračuna EU-a. Prilog 1. sadržava pregled uspješnosti proračuna EU-a za 2021. Prilog 2. sadržava opći pregled unutarnje kontrole i financijskog upravljanja. Prilog 3. obuhvaća aspekte uspješnosti i usklađenosti Mehanizma za oporavak i otpornost.
- Svezak III. sadržava tehničke priloge izvješću. Uključuje i Prilog 4., koji sadržava detaljne informacije o uspješnosti pojedinih programa u odjeljku „Pregled uspješnosti programa”.

Ovo je izvješće dio opširnijeg paketa integriranog financijskog izvješćivanja i izvješćivanja o odgovornosti ⁽⁴⁾, što uključuje i konsolidiranu godišnju računovodstvenu dokumentaciju ⁽⁵⁾, dugoročno predviđanje budućih priljeva i odljeva za sljedećih pet godina ⁽⁶⁾, izvješće o unutarnjim revizijama ⁽⁷⁾ te izvješće o daljnjem postupanju u vezi s razrješnicom ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Godišnji postupak davanja razrješnice postupak je kojim Europski parlament i Vijeće daju konačno odobrenje za izvršenje proračuna za određenu godinu i potvrđuju da Komisija snosi političku odgovornost za izvršenje proračuna EU-a (https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle/assessment/parliaments-approval_hr).

⁽²⁾ Članak 318. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

⁽³⁾ Članak 247. stavak 1. točke (b) i (e) Financijske uredbe.

⁽⁴⁾ Članak 247. Financijske uredbe.

⁽⁵⁾ Članak 246. Financijske uredbe.

⁽⁶⁾ Članak 247. stavak 1. točka (c) Financijske uredbe.

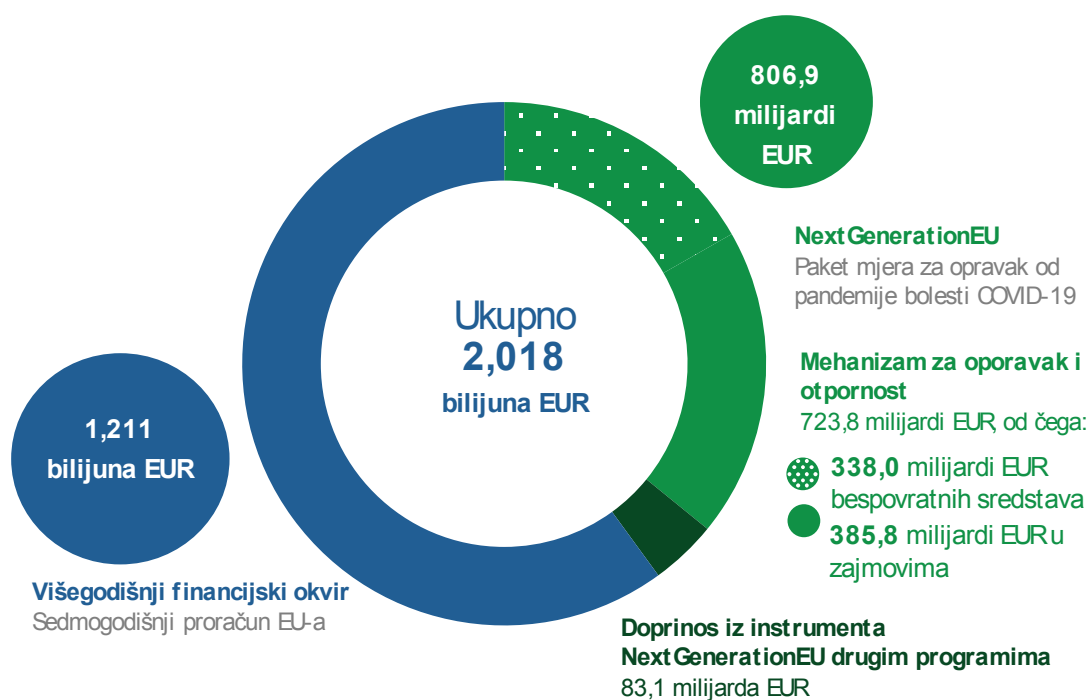
⁽⁷⁾ Članak 118. stavak 8. Financijske uredbe.

⁽⁸⁾ Članak 261. stavak 3. Financijske uredbe.

Suočavanje s izazovima: EU ulaže u zeleniju, digitalniju i otporniju budućnost

EU je 2021. pokazao solidarnost i snagu u borbi protiv dosad nezabilježene krize. Solidarnost je bila ključna za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i ublažavanje njezinih gospodarskih i društvenih posljedica. Nakon zajedničke nabave cjepiva inovativnom upotrebom proračuna EU-a u okviru Instrumenta za hitnu potporu svjedočili smo najopsežnijoj i najbržoj kampanji cijepljenja u povijesti EU-a. Iz proračuna EU-a financirana je i infrastruktura za izdavanje i provjeru digitalnih COVID potvrda, čime je postavljen standard koji se primjenjivao i daleko izvan granica EU-a. EU je građanima i poduzećima pomogao da prevladaju posljedice krize. Istodobno je reagirao na globalne izazove.

EU je uspio ne samo prevladati krizu, već i iskoristiti prilike koje su iz nje proizašle. Europa je spremna za budućnost jer je njezin odgovor na glavne izazove klimatske politike i digitalizacije predviđen u proračunu EU-a. Ulaže se u održiviju i otporniju budućnost EU-a i njegovih država članica. U kombinaciji s višegodišnjim financijskim okvirom za razdoblje 2021.–2027. namjenski instrument za oporavak NextGenerationEU okosnica je zajedničkog djelovanja EU-a. S rekordnim paketom poticaja vrijednim više od 2 bilijuna EUR, gospodarstvo EU-a počelo se oporavljati 2021., ranije nego što se očekivalo.

Višegodišnji financijski okvir EU-a za razdoblje 2021.–2027. i instrument NextGenerationEU. Svi iznosi izraženi su u milijardama EUR u tekućim cijenama.

Izvor: Europska komisija.

Instrument NextGenerationEU učinkovit je zahvaljujući prilagođenom pristupu usmjerenom na uspješnost. Zahvaljujući dosad nezapamćenom iznosu od 807 milijardi EUR ⁽⁹⁾ raspoloživom u okviru

⁽⁹⁾ 807 milijardi EUR u tekućim cijenama, 750 milijardi EUR u cijenama iz 2018.

tog instrumenta drastično je povećan kapacitet proračuna EU-a. Mehanizam za oporavak i otpornost, njegov ključni program, jedinstven je i inovativan alat za financiranje ulaganja i reformi. Države članice dostavljaju svoje planove za oporavak i otpornost, koji se sastoje od reformi i ulaganja povezanih sa šest širokih područja politike u okviru tog mehanizma, preporukama za pojedine zemlje koje je Vijeće donijelo u kontekstu europskog semestra te zelenim i digitalnim ciljevima. Financiranje u okviru Mehanizma ovisi o uspješnosti provedbe ulaganja i reformi sadržanih u planovima, u skladu s usmjerenošću novog dugoročnog proračuna na uspješnost (vidjeti okvir u nastavku). Do kraja godine donesena su 22 nacionalna plana za oporavak i otpornost.

Dugoročni proračun i instrument NextGenerationEU: proračun EU-a usmjeren je na postizanje ciljeva

Novi dugoročni proračun i instrument NextGenerationEU prvenstveno su usmjereni na uspješnost i rezultate. Novi programi osmišljeni su tako da donesu konkretne rezultate u praksi. Plaćanja u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost izričito su povezana s postizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti država članica. Nadalje, svaki program EU-a sadržava jasne i ambiciozne ciljeve te povezane pokazatelje kako bi se osiguralo postizanje tih ciljeva. Komisija je u lipnju 2021. objavila komunikaciju u kojoj je opisan novi okvir uspješnosti ⁽¹⁰⁾.

Novi dugoročni proračun ujedno je prilika za preispitivanje učinkovitosti izvršenja proračuna EU-a. Programi se moraju temeljiti na integriranijem pristupu izazovima politike, kao što je primjerice Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, koji objedinjuje većinu bivših programa vanjskog djelovanja EU-a u okviru proračuna EU-a. Drugi je primjer preoblikovanje izvršnih agencija: Komisija je osnovala nove agencije kako bi njihove portfelje u potpunosti uskladila sa svojim strateškim prioritetima i iskoristila sinergiju među programima i politikama (kao što je nova Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo).

EU je državama članicama osigurao likvidnost s pomoću svih raspoloživih proračunskih sredstava. U okviru Mehanizma za oporavak i otpornost države članice 2021. primile su 64 milijarde EUR, uglavnom u obliku prefinanciranja za odobrene nacionalne planove za oporavak i otpornost ⁽¹¹⁾. Provedba kohezijske politike ubrzala se 2021., a državama članicama isplaćen je rekordni iznos od 69 milijardi EUR. To je, među ostalim, rezultat brzog odgovora na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19. Investicijske inicijative kao odgovor na koronavirus koje su uvedene 2020. omogućile su potpuno fleksibilnu mobilizaciju svih preostalih sredstava u okviru programa kohezijske politike za razdoblje 2014.–2020. Iznos od 23 milijarde EUR prenamijenjen je za zdravstveni sektor i mjere za ublažavanje posljedica krize. Naposljetku, dodatnim financiranjem iz instrumenta NextGenerationEU u okviru programa REACT-EU isplaćeno je još 7 milijardi EUR, stoga su države članice 2021. primile ukupno 140 milijardi EUR za likvidnost.

Osim što osigurava likvidnost, proračun EU-a sredstvo je europske solidarnosti. Osim pandemije bolesti COVID-19 državama članicama veliku su štetu uzrokovale i prirodne katastrofe, kao što su šumski požari uzrokovani sušom i velike poplave. EU je u okviru Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu pogođenim državama članicama pružio 332 milijuna EUR hitne pomoći za ublažavanje posljedica katastrofa. Taj je mehanizam 2021. aktiviran 114 puta. Zbog rata u Ukrajini 2022. već je pokrenuta najveća hitna operacija od uspostave Mehanizma.

Oporavak je usmjeren na izgradnju zelenije i digitalnije budućnosti. EU je povećao svoje ambicije u području financiranja povezanog s klimom, koje sad čini 30 % ukupnog proračuna EU-a, uključujući instrument NextGenerationEU, što odražava i globalne obveze EU-a, uključujući Pariški

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/communication-eu-budget-performance-framework-2021-2027_hr

⁽¹¹⁾ Više informacija dostupno je u Prilogu 3.

sporazum i ciljeve održivog razvoja. U okviru Mehanizma za oporavak i otpornost najmanje 37 % financijskih sredstava bit će usmjereno na ulaganja i reforme za borbu protiv klimatskih promjena, a najmanje 20 % na nastavak digitalne tranzicije. Mnogi nacionalni planovi za oporavak i otpornost doneseni do kraja 2021. premašuju te minimalne zahtjeve, što je pokazatelj zajedničke predanosti usporednoj klimatskoj i digitalnoj tranziciji u EU-u. Države članice ukupno su za borbu protiv klimatskih promjena namijenile približno 40 %, a za nastavak digitalne tranzicije približno 26 % financijskih sredstava. Zamjena energije iz fosilnih goriva i digitalna tranzicija ključne su kako bismo iz pandemije izašli snažniji, ali i kako bismo ojačali otvorenu stratešku autonomiju i prebrodili posljedice ruskog rata protiv Ukrajine. U okviru u nastavku navedeni su ključni prioriteti.

Usporedna tranzicija u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost: ključni prioriteti u području klime i digitalizacije

- Kad je riječ o ublažavanju i borbi protiv klimatskih promjena, otprilike tri četvrtine financiranja usmjereno je na energetska tranziciju i razvoj održivog prometa. Kako bi se do 2050. postigla ugljična neutralnost, prvenstveno se nastoji povećati opskrba energijom iz čistih izvora i smanjiti opća potražnja za energijom. Ulaže se u razvoj proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i brojne projekte usmjerene na energetska učinkovitost, na primjer, poboljšanjem kvalitete zgrada i izolacije.
- Kako bi se doprinijelo digitalnoj tranziciji i odgovorilo na izazove koje ona donosi, reforme i ulaganja u tom području usmjereni su na izgradnju digitalnih javnih usluga (37 %), povećanje razine digitalizacije poduzeća, posebice malih i srednjih (20 %), te na stjecanje digitalnih vještina koje su građanima potrebne za sudjelovanje u tim promjenama (17 %) ⁽¹²⁾. U skladu s Komunikacijom o digitalnom desetljeću ⁽¹³⁾, u kojoj je utvrđena važnost digitalnih javnih usluga, mjere uključuju rješenja e-uprave za modernizaciju i poboljšanje postupaka javne uprave, na primjer integracijom rješenja za e-identifikaciju u procese tijela državne uprave i omogućavanjem interoperabilnosti raznih digitalnih javnih platformi.

Prvi su put ključni sveobuhvatni ciljevi politike EU-a, kao što je borba protiv klimatskih promjena, u potpunosti integrirani u proračunske programe EU-a. U *godišnjem izvješću o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti* Komisija predstavlja metodologije koje se primjenjuju za praćenje doprinosa proračuna EU-a trima takvim ciljevima politike:

- borba protiv klimatskih promjena: ažurirana metodologija praćenja oslanja se na klasifikaciju intervencija na temelju učinaka i dosljedno je ugrađena u sve ključne temeljne akte;
- zaustavljanje i preokretanje trenda smanjenja bioraznolikosti: metodologija praćenja uglavnom je ažurirana na sličan način; te
- promicanje rodne ravnopravnosti: primjenjuje se pilot-metodologija, što odražava činjenicu da većina proračuna EU-a ima potencijal za pozitivan doprinos rodnoj ravnopravnosti.

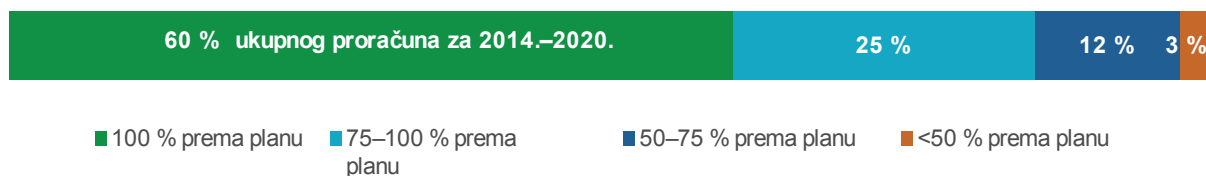
EU je na različite globalne izazove odgovorio učinkovitim i fleksibilnom upotrebom proračuna EU-a. Kako bi odgovorio na strukturni investicijski jaz na globalnoj razini, EU je pokrenuo inicijativu *Global Gateway*. Tom će inicijativom institucije EU-a i države članice mobilizirati 300 milijardi EUR u skladu s pristupom Tim Europa, čime će se poduprijeti ulaganja u digitalnu, energetska i prometnu

⁽¹²⁾ Brojke odgovaraju izračunima koji se temelje na metodologijama utvrđenima u prilogima VI. i VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

⁽¹³⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0118>

infrastrukturu te ojačati zdravstveni, obrazovni i istraživački sustavi. Kad je riječ o rješavanju hitnijih potreba, u prvom su planu opskrba trećih zemalja cjepivima protiv bolesti COVID-19 i podupiranje rješenja za izbjegličku krizu izazvanu zbivanjima u Afganistanu i Siriji. Sporazum o proračunu priložen paketu za izbjeglice iz Sirije u jesen 2021. bio je važna ključna etapa. Istodobno se 2021. već povećavala napetost na istočnim granicama EU-a, gdje su migracijska kretanja iskorištena za vršenje političkog pritiska na EU. U proračunskom smislu ti razni izazovi zahtijevali su proaktivnu promjenu prioriteta i široku primjenu postojećih fleksibilnih mogućnosti. Za vanjsku dimenziju izdvojeno je 0,9 milijardi EUR, što je najveći dio od 2 milijarde EUR u proračunskim pojačanjima iskorištenima 2021.

U prijelaznom razdoblju između dugoročnih proračuna programi EU-a u okviru proračuna za razdoblje 2014.–2020. nastavljaju se provoditi i donositi rezultate građanima EU-a. Proračun EU-a prvenstveno je investicijski proračun usmjeren na donošenje dugoročne vrijednosti EU-u. Napredovalo se u ostvarivanju ciljeva uspješnosti mnogih programa. Grafikon u nastavku prikazuje da je za programe kojima je dodijeljeno 85 % proračunskih sredstava EU-a velika većina pokazatelja uspješnosti u skladu s očekivanjima. Prilozi 1. i 4. ovom izvješću sadržavaju više pojedinosti o pojedinačnim programima i njihovoj uspješnosti.

Raščlamba proračuna za razdoblje 2014.–2020. prema napretku temeljnih programa. Grafikon prikazuje napredak mjeran udjelom pokazatelja odabranih za pregled uspješnosti programa za koje su odgovarajući ciljevi ispunjeni ili su na dobrom putu da budu ispunjeni. Na primjer, vidljivo je da za programe kojima je dodijeljeno 60 % proračunskih sredstava za razdoblje 2014.–2020. svi pokazatelji upućuju na to da su odgovarajući ciljevi ispunjeni ili su na dobrom putu da budu ispunjeni.

Izvor: Europska komisija.

Najsuvremeniji kapaciteti zaduživanja omogućuju uspješnu provedbu instrumenta NextGenerationEU

Kako bi financirala instrument NextGenerationEU, Komisija je u rekordnom vremenu uspostavila učinkovit program izdavanja obveznica. Komisija je u tom pogledu službeno započela s radom tek početkom 2021., a 15. lipnja 2021. izdala je prvu obveznicu, koja je doživjela velik uspjeh i rekordnu potražnju. Do kraja 2021. Komisija je prikupila ukupno 93,5 milijardi EUR u okviru dugoročnih instrumenata, koji će se dopuniti kratkoročnim obveznicama EU-a, radi financiranja prvih planiranih isplata državama članicama u okviru instrumenta NextGenerationEU. Te nove obveznice EU-a vrlo su dobro prihvaćene na tržištima, djelomično i zbog preuzimanja uloge sigurne imovine u eurima, za kojom već neko vrijeme postoji potražnja na tržištu. Troškovi zaduživanja na razdoblje od deset godina 2021. bili su u uglavnom negativni i znatno niži od prosjeka troškova zaduživanja pojedinih država članica.

Instrument NextGenerationEU ujedno odražava naše političke ciljeve u pogledu strategije financiranja jer izdajemo zelene obveznice u vrijednosti do 250 milijardi EUR. Komisija je u rujnu 2021. objavila nacrt programa zelenih obveznica – Okvir za zelene obveznice instrumenta

NextGenerationEU⁽¹⁴⁾. U njemu su utvrđeni mehanizmi i uvjeti za zelene obveznice u skladu s najboljom tržišnom praksom. Potvrdili su ga vanjski stručnjaci, čime se potencijalnim ulagačima jamči da će se prihodi od izdavanja zelenih obveznica EU-a upotrijebiti za financiranje legitimnih zelenih ulaganja i reformi.

Prvo izdanje zelenih obveznica NextGenerationEU bilo je uspješno u mnogim aspektima. U listopadu 2021. prikupljeno je 12 milijardi EUR, što znači da je prvo izdanje takvih obveznica EU-a bilo dosad najveće izdanje zelenih obveznica. Činjenica da je broj upisa za 11 puta premašio ponudu pokazala je da na tržištu postoji velika potražnja za takvom imovinom. Te zelene obveznice doprinose i ubrzanju pozitivnog kruga financiranja održivih ulaganja. Nakon prvog izdanja Komisija je 2021. prikupila još 2,5 milijarde EUR izdavanjem zelenih obveznica u okviru programa zelenih obveznica EU-a, a do kraja svibnja 2022. prikupila je 6 milijardi EUR. Očekuje se da će zahvaljujući tom programu EU u sljedećih nekoliko godina postati najveći svjetski izdavatelj zelenih obveznica, čime će se općenito potaknuti zeleno financiranje i povećati privlačnost euro za globalne ulagače, što će ojačati i njegovu međunarodnu ulogu.

Unatoč zahtjevnim tržišnim uvjetima 2022. i dalje postoji potražnja za izdavanjem obveznica EU-a. Zbog ničim izazvane i neopravdane invazije Rusije na Ukrajinu i opće gospodarske klime tržišta obveznica u posljednje su vrijeme pod znatnim pritiskom. Unatoč tim otežanim uvjetima Komisija nije imala poteškoća sa stavljanjem novih obveznica na tržište iako su troškovi zaduživanja porasli u skladu s općenito nepovoljnijim tržišnim uvjetima. Fleksibilnost koju pruža Komisijina diversificirana strategija financiranja omogućit će joj da nastavi svoj program financiranja na troškovno učinkovit način. I dalje postoji izvanredna potražnja za zelenim obveznicama NextGenerationEU, a povratne su informacije pozitivne, djelomično zbog objave pregleda zelenih obveznica⁽¹⁵⁾.

Nakon zahtjevne 2021. pritisci na proračun EU-a 2022. dodatno će se povećati.

Kasno donošenje višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. dovelo je do velikih izazova u 2021. Pravne akte kojima se uspostavlja nova generacija programa suzakonodavci su donijeli tek tijekom 2021. Međutim, Komisija je zahvaljujući intenzivnom pripremnom radu uspjela bez daljnjeg odgađanja pokrenuti mnoge programe, posebice one kojima sama izravno upravlja. Kad je riječ o podijeljenom upravljanju, zbog kasnog donošenja Uredbe o zajedničkim odredbama, kojom se utvrđuje regulatorni okvir za programe kojima se upravlja zajednički s državama članicama (kao što su fondovi kohezijske politike), provedba novih programa nije mogla započeti 2021. iako su pripreme na terenu započete. Iako je proračun za 2021. prenesen u buduće godine, Komisija s državama članicama intenzivno radi na što bržem donošenju sporazumâ o partnerstvu i programâ.

Usmjeravanje kohezijske politike na borbu protiv bolesti COVID-19 omogućilo je EU-u da brzo reagira. Zahvaljujući povećanju fleksibilnosti upotrebe sredstava iz kohezijskih fondova EU je znatno ubrzao plaćanja državama članicama i tako im vrlo brzo osigurao likvidnost. Iako je to bilo neophodno kako bi se državama članicama pomoglo da odgovore na hitne krizne potrebe u zdravstvenom sektoru

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget_nextgenerationeu_green_bond_framework.pdf

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/nextgenerationeu-green-bonds/dashboard_hr

te zapošljavanju i poslovanju, posebice malih i srednjih poduzeća, zbog preusmjerenja sredstava iz kohezijskih fondova potpora je privremeno uskraćena nekim dugoročnim prioritetima ulaganja. Program REACT-EU, kojim se utire put zelenoj i digitalnoj tranziciji, pružio je priliku za kompenzaciju takve prenamjene sredstava iz kohezijskih fondova zbog kratkoročne promjene prioriteta, što je omogućilo da se nastave projekti koji su prethodno zaustavljeni zbog hitnih potreba.

Godina 2022. bit će još jedna godina neizvjesnosti i izazova, među ostalim i za proračun EU-a.

Ruska invazija na Ukrajinu 2022. stvorila je novu značajnu dinamiku, koja ima duboke posljedice za Ukrajinu, ali i za EU i njegovo gospodarstvo i društvo. Istodobno smo suočeni s nekoliko drugih izazova: pandemija nije završila, mogu se pojaviti nove varijante i moramo stalno biti na oprezu. Inflacija je dosegla razine koje nisu zabilježene desetljećima, zbog čega je smanjen stvarni financijski kapacitet proračuna EU-a, koji se ažurira na temelju fiksnog deflatora od 2 %, što je znatno ispod stvarne razine inflacije. Napetosti u lancima opskrbe doprinose visokim inflacijskim pritiscima i utječu na otvorenu stratešku autonomiju EU-a u područjima kao što su mikročipovi. Čini se da su prirodne katastrofe sve češće.

To će stvoriti dodatni pritisak na upravljanje proračunom EU-a i njegovo izvršenje, zbog čega je nužan program za izgradnju otpornosti.

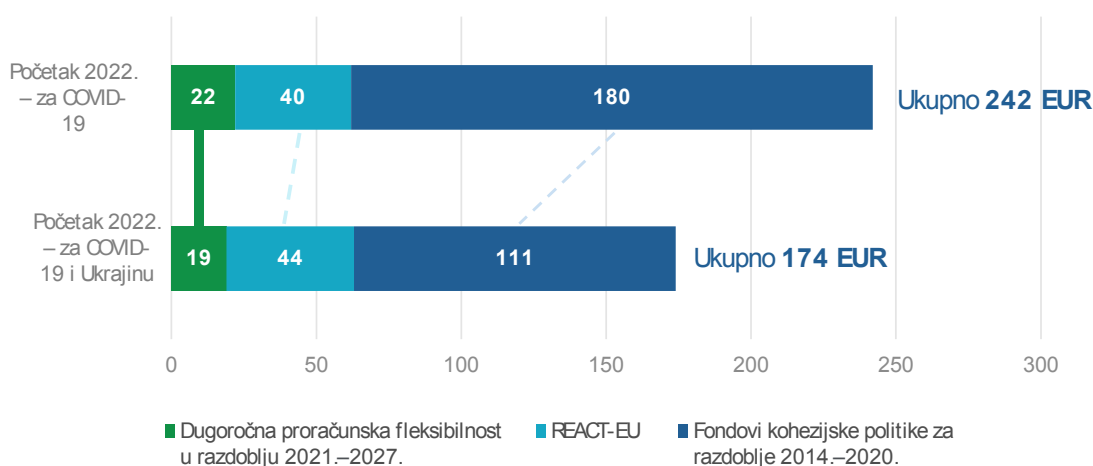
Budući da je tijekom rata u Ukrajini vrlo neizvjestan, trenutno je nemoguće procijeniti iznose financiranja potrebne u Ukrajini i EU-u. Međutim, te će potrebe biti znatne. Početkom 2022. Komisija je svoje djelovanje usmjerila na pružanje hitne pomoći Ukrajini i ljudima koji bježe iz te zemlje. Do kraja svibnja 2022. Komisija je već isplatila ukupni iznos nove hitne makrofinancijske pomoći Ukrajini od 1,2 milijarde EUR⁽¹⁶⁾. Iz proračuna EU-a pružena je dodatna potpora u obliku hitnog paketa vrijednog više od 550 milijuna EUR, u kojem su objedinjene različite mjere, kao što su hitna i humanitarna pomoć te ugovor o potpori za izgradnju države i jačanje otpornosti. Nadalje, iz proračuna EU-a trenutno se mobilizira 800 milijuna EUR u skladu s obvezama preuzetima 9. travnja i 5. svibnja. Komisija je 18. svibnja 2022. predložila da se Ukrajini 2022. odobri nova izvanredna makrofinancijska pomoć u obliku zajmova u vrijednosti do 9 milijardi EUR.

Kako bi pomogli državama članicama, suzakonodavci su se na prijedlog Komisije dogovorili o povećanju fleksibilnosti preostalih fondova kohezijske politike za razdoblje 2014.–2020., uključujući program REACT-EU, te fondova za unutarnje poslove. Iako je taj dogovor bio ključan za osiguravanje likvidnosti i potpore, i zbog njega je bilo potrebno preusmjeriti intervencije financirane iz programa za koheziju i programa unutarnjih poslova za razdoblje 2014.–2020., što je dovelo do spomenutih operativnih izazova.

Iskorišten je znatan dio sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru fleksibilnog upravljanja proračunom, a preostalim iznosima trebalo bi riješiti dvije velike krize.

Na grafikonu u nastavku prikazano je da su početkom 2021., ako se izuzme Mehanizam za oporavak i otpornost, za rješavanje raznih problema, posebice posljedica pandemije bolesti COVID-19 u EU-u, na raspolaganju bile najviše 242 milijarde EUR. Početkom 2022. za mjere za ublažavanje aktualnih posljedica pandemije bolesti COVID-19 i za mjere za ublažavanje posljedica ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine na raspolaganju su bile najviše 174 milijarde EUR. Budući da su ti iznosi gornje granice, stvarno dostupni iznosi zapravo su niži. U okviru kohezijske politike, uključujući program REACT-EU, trenutno dostupna sredstva za koja nije potrebna preraspodjela iz drugih prioriteta programa i koja se mogu iskoristiti za ublažavanje gospodarskih posljedica pandemije ili za rashode za smještaj izbjeglice iz Ukrajine u okviru programa CARE (djelovanja kohezijske politike za izbjeglice u Europi) iznose 17 milijardi EUR, stoga bi svaki doprinos iznad tog iznosa trebalo preusmjeriti s drugih prioriteta politike. Nadalje, dugoročnom fleksibilnošću obuhvaćeni su proračunski iznosi za razdoblje od sedam godina, koji stoga nisu dostupni za pojedinačnu godinu.

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_22_3183

Resursi dostupni iz namjenskih mehanizama fleksibilnosti i fleksibilna upotreba sredstava iz kohezijskih fondova. Svi su iznosi izraženi u milijardama EUR.

Izvor: Europska komisija.

Godišnje marže i fleksibilnost dugoročnog proračuna EU-a nisu znatni u usporedbi s godišnjim proračunom. Marže i instrumenti fleksibilnosti u okviru novog dugoročnog proračuna za cijelo sedmogodišnje razdoblje zajedno iznose najviše 22 milijarde EUR, odnosno otprilike 3 milijarde EUR godišnje. Kad se to usporedi s godišnjim proračunom od otprilike 170–180 milijardi EUR, fleksibilnost je manja od 2 %. Komisija je 2021. uspjela mobilizirati znatna sredstva za likvidnost, prvenstveno zahvaljujući povećanju fleksibilnosti postojećih fondova kohezijske politike za razdoblje 2014.–2020. te instrumentu NextGenerationEU. Nakon što se iskoriste, te opcije više nisu dostupne, čime se znatno smanjuje manevarski prostor u proračunu EU-a. Oslanjanje na opsežne preraspodjele sredstava iz postojećih programa iziskivalo bi političke odluke jer bi utjecalo na dugoročnu sposobnost proračuna EU-a za postizanje političkih prioriteta navedenih u ciljevima pojedinačnih programa.

Osim toga, ruska agresija na Ukrajinu donosi izazove za koje još ne postoje dugoročna proračunska rješenja. Sva dosad pružena potpora bila je usmjerena na rješavanje neposrednih potreba nastalih dolaskom velikog broja izbjeglica iz Ukrajine u EU te pružanje humanitarne i druge potpore Ukrajini i susjednim zemljama. Međutim, rat protiv Ukrajine imat će znatne posljedice koje nadilaze situacije koje zahtijevaju neposrednu humanitarnu i sigurnosnu situaciju. Ukrajina će se na međunarodnu potporu morati osloniti i tijekom rata i za kasniju obnovu zemlje, za što će biti potreban izniman trud koji će i kratkoročno i dugoročno iziskivati velika financijska sredstva. Novi izazovi, kao što su visoka inflacija, energetska sigurnost, sigurnost opskrbe hranom i drugi popratni učinci, isto tako zahtijevaju proračunska rješenja na razini EU-a. Te nepredviđene potrebe uzrokovane ratom u Europi uvelike premašuju raspoloživa sredstva u trenutnom višegodišnjem financijskom okviru i instrumentu NextGenerationEU. Stoga će se morati iznaći novi izvori financiranja.

Komisija je 18. svibnja 2022. predložila plan REPowerEU za brzo smanjenje ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima. U planu REPowerEU ⁽¹⁷⁾ predstavljene su dodatne mjere za uštedu energije, proizvodnju čiste energije i diversifikaciju naših energetskih zaliha, kojima je konačan cilj izgraditi otporniji energetski sustav i istinsku energetsku uniju. Komisija je predložila da se taj plan provede u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te je predložila niz izvora financiranja za povećanje

(17) https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_hr

sredstava Mehanizma namijenjenih u tu svrhu, uključujući preraspodjelu sredstava iz postojećih programa i stvaranje novih, dodatnih sredstava.

Uvedeni su učinkoviti alati za osiguravanje dobrog financijskog upravljanja

Kako bi se novac poreznih obveznika iskoristio na najbolji način, ključno je da sredstva stignu do predviđenih korisnika u skladu s primjenjivim pravilima. Za ostvarenje tog cilja Komisija se oslanja na niz alata koji su se tijekom godina pokazali prikladnima.

Sustav upravljanja i lanac odgovornosti Komisije prilagođeni su njezinoj jedinstvenoj strukturi i ulozi. Kolegij povjerenika politički je odgovoran za upravljanje proračunom EU-a. Kolegij delegira svakodnevno operativno upravljanje 51 dužnosniku za ovjeravanje na osnovi delegiranja ⁽¹⁸⁾, od kojih svaki upravlja svojom službom i odgovoran je za udio proračuna EU-a koji se izvršava u toj službi. Njihova godišnja izvješća o radu sadržavaju izjavu o jamstvu o uporabi resursa koji su im dodijeljeni, uz koju mogu izraziti rezervu u slučaju nedostataka.

Okvir za unutarnju kontrolu Komisije ključan je mehanizam za zaštitu rada Komisije. Njegov je značaj još veći u kontekstu pandemije i mjera kojima se na nju reagiralo. Komisija je 2021. nastavila pomno pratiti rizike koji proizlaze iz pandemije i njihovo učinkovito ublažavanje. Komisijina strategija za borbu protiv prijevara i dalje ima značajnu ulogu u sprečavanju moguće zlouporabe sredstava EU-a.

Nadležne službe 2021. osobito su bile usmjerene na prilagodbu svojih sustava unutarnje kontrole potrebama u okviru instrumenta NextGenerationEU, i to uvođenjem politike rizika i usklađenosti na visokoj razini za aktivnosti uzimanja i davanja zajmova ili osmišljavanjem posebnih strategija revizije i kontrole potrošnje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

U sklopu okvira za unutarnju kontrolu Komisija se oslanja na višegodišnje strategije kontrole koje se temelje na razlikovanju rizika, a namijenjene su za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje pogrešaka i nedostataka u sustavima kontrole. Programi potrošnje EU-a i povezane strategije kontrole po svojoj su prirodi višegodišnji. To znači da se pogreške mogu otkriti i ispraviti u bilo kojem trenutku sve do trenutka zaključenja na kraju životnog ciklusa programa. Osim toga, strategije kontrole prilagođene su različitim načinima upravljanja, uključenim dionicima, područjima politike i/ili načinima financiranja te povezanim rizicima. Takvo razlikovanje strategija kontrole nužno je za njihovu troškovnu učinkovitost, odnosno kako bi se postigla odgovarajuća ravnoteža između niske razine pogreške (djelotvornost), brzih plaćanja (učinkovitost) i razumnih troškova (ekonomičnost).

Komisija i države članice svake godine provedu stotine tisuća provjera. Komisija svoje jamstvo mora izgraditi iz temelja i detaljno, odnosno po pojedinačnim programima ili drugim relevantnim

⁽¹⁸⁾ Pojam „dužnosnici za ovjeravanje na osnovi delegiranja” obuhvaća glavne direktore službi Komisije, voditelje izvršnih agencija, ureda, službi, radnih skupina itd. U članku 74. stavku 1. Financijske uredbe navodi se sljedeće: „Dužnosnik za ovjeravanje u dotičnoj instituciji Unije odgovoran je za izvršenje prihoda i rashoda u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, među ostalim osiguravanjem izvješćivanja o uspješnosti, te za osiguravanje usklađenosti sa zahtjevima zakonitosti i pravilnosti te jednakog postupanja prema primateljima.”

segmentima rashoda. To joj omogućuje da otkrije nedostatke i pogreške, utvrdi koji su temeljni uzroci sustavnih pogrešaka, poduzme ciljane korektivne mjere i osigura da se sva stečena saznanja primijene pri oblikovanju budućih financijskih programa.

U području poljoprivrede: 	U području kohezije:
Države članice provele su više od 900 000 provjera, a Komisija je provela 97 revizija.	Komisija je pregledala godišnja izvješća i mišljenja za 416 programa te provela 61 reviziju.

Rezultati Komisijinih kontrola potvrđuju da se proračunom EU-a dobro upravlja

Komisija i države članice poduzimaju mjere za sprečavanje i ispravljanje nedostataka i pogrešaka. Ključni su preventivni mehanizmi Komisije *ex ante* kontrole i revizije (vidjeti Prilog 5. u svesku III.), uključujući revizije sustava radi otkrivanja nedostataka u sustavima upravljanja i kontrole partnera u provedbi. U okviru podijeljenog upravljanja provjere i revizije provode i tijela država članica. Ako preventivni mehanizmi zakažu, pogreške koje utječu na rashode EU-a otkrivaju i ispravljaju države članice i Komisija nakon što Komisija izvrši plaćanja.

Komisijine su kontrole i revizije učinkovite.

Kao rezultat kontrola i revizija Komisija je 2021. provela preventivne i korektivne mjere u iznosu od 1 063 milijuna EUR, pri čemu su preventivne mjere iznosile 298 milijuna EUR, a korektivne mjere 765 milijuna EUR. To znači da su preventivne i korektivne mjere provedene za razdoblje 2017.–2021. kumulativno iznosile 26 milijardi EUR. Osim toga, same države članice 2021. provele su preventivne i korektivne mjere u ukupnom iznosu od 4 557 milijuna EUR, djelomično na temelju revizija Komisije.

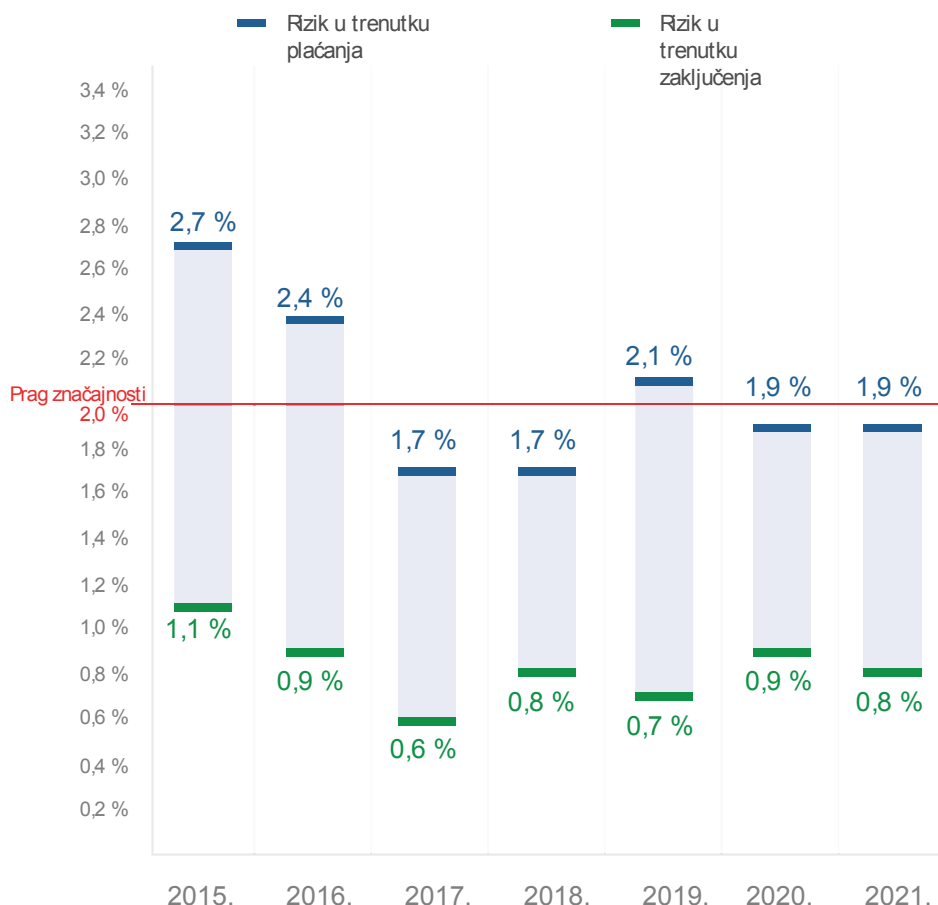
Rizik u trenutku plaćanja općenito je niži od praga značajnosti, koji iznosi 2 %. Komisija procjenjuje da nakon njezinih preventivnih kontrola razina pogreške, odnosno rizik u trenutku plaćanja, iznosi 1,9 %⁽¹⁹⁾. Taj je rezultat sličan onome iz 2020. Zbog višegodišnje naravi programa financiranja Komisija ulaže znatan trud u provedbu kontrola nakon plaćanja i primjenu ispravaka do zaključenja programa. To se odražava u procijenjenom riziku u trenutku zaključenja⁽²⁰⁾, koji odgovara riziku u trenutku plaćanja umanjenom za buduće ispravke Komisije.

Rizik u trenutku zaključenja za 2021. procjenjuje se na 0,8%. Budući da je to znatno ispod praga od 2 %, koji primjenjuje i Europski revizorski sud, Komisija smatra da je proračun u cjelini djelotvorno zaštićen. To potvrđuje i mišljenje unutarnjeg revizora⁽²¹⁾.

⁽¹⁹⁾ Taj rezultat ne uključuje rashode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, za koji se rezultati kontrole objavljuju zasebno na temelju kvalitativne procjene.

⁽²⁰⁾ U okviru zajedničke poljoprivredne politike umjesto toga upotrebljava se izraz „procijenjeni konačni rizični iznos” kako bi se bolje odrazila činjenica da za mjere u sklopu Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi nije utvrđena točka zaključenja.

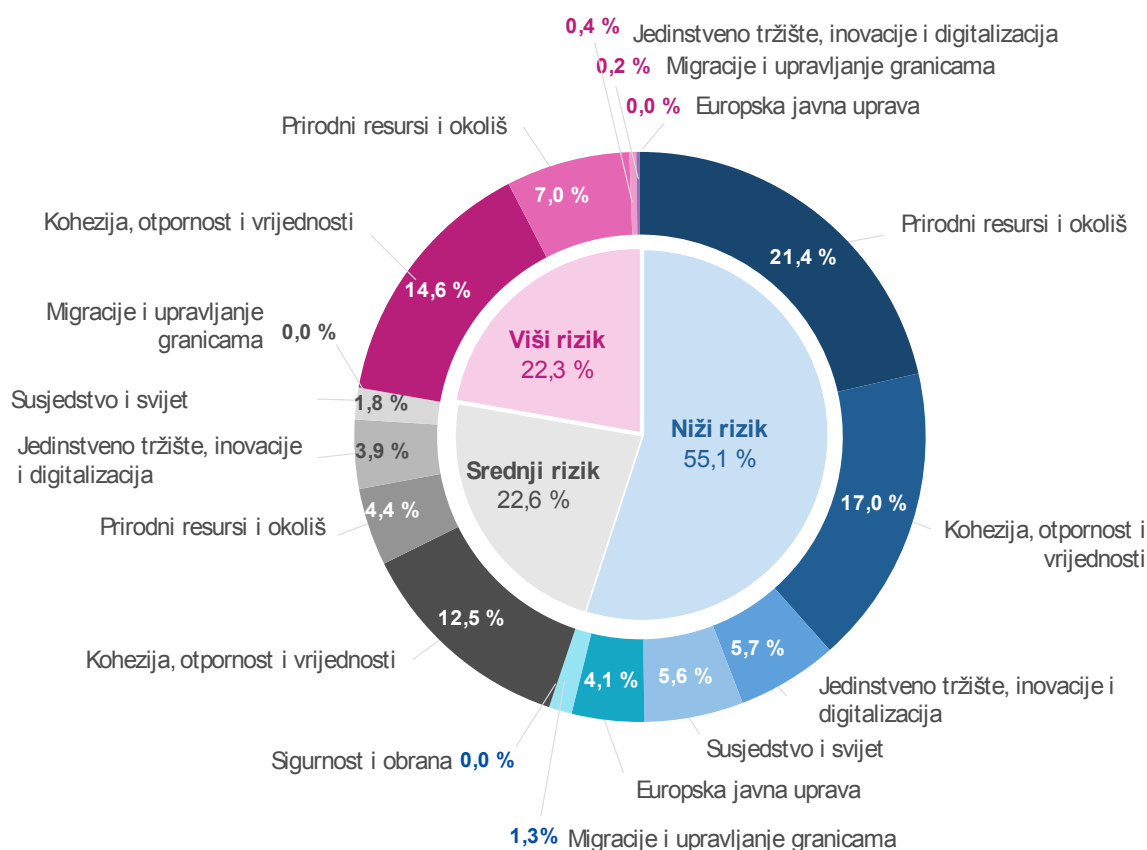
⁽²¹⁾ Vidjeti Prilog 2. odjeljak 3.2. „Rad Službe za unutarnju reviziju i opće mišljenje”.

Rizik u trenutku plaćanja i rizik u trenutku zaključenja za Europsku komisiju u razdoblju 2015.–2021.

Izvor: Europska komisija, godišnja izvješća za razdoblje 2015.–2021. o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti.

Komisija bez obzira na taj općenito dobar rezultat procjenjuje koji su programi izloženi većem riziku, što joj omogućuje da usmjeri svoje djelovanje na područja u kojima je to najpotrebnije. Zahvaljujući svojoj detaljnoj analizi Komisija ima čvrste dokaze o različitoj razini rizika za rashode EU-a. Na temelju rizika u trenutku plaćanja rashodi se dijele na niskorizične (rizik niži od 1,9 %), srednjorizične (rizik od 1,9 % do 2,5 %) i visokorizične (rizik viši od 2,5 %). Kad su u pitanju prirodni resursi i kohezija, ta se analiza provodi na razini pojedinačnih agencija za plaćanja i programa u državama članicama, što pokazuje da se situacija razlikuje ovisno o programima. Time se Komisiji ujedno omogućuje da specifične nedostatke ukloni čak i za politike koje su općenito niskorizične, kao što je zajednička poljoprivredna politika.

Komisijina kategorizacija rashoda na segmente s višim, srednjim i nižim rizikom izražena u postocima ukupnih relevantnih rashoda za 2021.

Izvor: Europska komisija.

Rashodi s višim rizikom posebno uključuju: određene programe u okviru fondova kohezijske politike kod kojih su uočeni ozbiljni nedostaci i/ili maksimalne stope pogreške iznad 2,5 %, programe u okviru fondova kohezijske politike i agencije za plaćanja koje se bave izravnim plaćanjima i tržišnim mjerama povezanim s poljoprivredom te ruralnim razvojem s rizikom u trenutku plaćanja iznad 2,5 % i rashode koji se odnose na složena bespovratna sredstva u drugim programima financiranja. Ako razina rizika ostane visoka, o tome se transparentno izvješćuje izražavanjem rezervi. Ukupni financijski učinak 16 rezervi za 2021. iznosi 987 milijuna EUR, što je manje od 1 % ukupnih rashoda. Te su rezerve glavna karika lanca odgovornosti. U njima se ističu izazovi i nedostaci, ali i predlažu mjere za njihovo uklanjanje.

Osim primjene financijskih ispravaka i povrata sredstava Komisija poduzima i mjere za uklanjanje nedostataka zbog kojih nastaju srednji i viši rizici. To uključuje komunikaciju usmjerenu na korisnike koji su najskloniji pogreškama, širu upotrebu pojednostavnjenih oblika bespovratnih sredstava, bolje kontrole i izgradnju kapaciteta nacionalnih tijela u čijim sustavima upravljanja i kontrole postoje nedostaci.

Mehanizam za oporavak i otpornost ušao je u fazu provedbe

Mehanizam za oporavak i otpornost uspostavljen je početkom 2021., a riječ je o novom instrumentu izvanredne i privremene prirode koji se temelji na uspješnosti i služi oporavku EU-a. Njegova ukupna omotnica od 723,8 milijardi EUR (u tekućim cijenama), od čega 338 milijardi EUR u bespovratnim sredstvima, a 385,8 milijardi EUR u zajmovima, namijenjena je ublažavanju socijalnih i gospodarskih posljedica pandemije bolesti COVID-19 i poticanju dugoročnog oporavka na temelju zelene i digitalne tranzicije. Države članice korisnice su sredstava, a isplate se temelje na postizanju unaprijed utvrđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

Komisija je pozitivno ocijenila 22 plana za oporavak i otpornost, a Vijeće ih je donijelo 2021. Tim planovima ukupno je dodijeljeno 291 milijarda EUR bespovratnih sredstava i 154 milijarde EUR zajmova. Ta 22 plana za oporavak i otpornost uključuju ukupno više od 3 700 mjera (približno trećina odnosi se na reforme, a dvije trećine na ulaganja) te više od 5 100 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje treba ispuniti do 2026.

Sredstva se isplaćuju u nekoliko obroka nakon postizanja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti na koje su se države članice obvezale. Komisija je 2021. isplatila 54 milijarde EUR u obliku prefinansiranja za 20 država članica ⁽²²⁾, što je potaknulo početak provedbe mjera ulaganja i reformi navedenih u planovima za oporavak i otpornost država članica. Komisija je prvo plaćanje za ključne etape i ciljne vrijednosti od 10 milijardi EUR isplatila Španjolskoj prije kraja 2021. nakon što je u studenome 2021. zaprimila zahtjev za plaćanje.

Budući da je Mehanizam instrument koji se temelji na uspješnosti, zakonitost i pravilnost Komisijinih isplata ovise o stvarnom postizanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Za zaštitu financijskih interesa EU-a odgovorne su prvenstveno države članice, koje su dužne provjeravati usklađenost s primjenjivim pravom EU-a i nacionalnim zakonima. U tu svrhu uspostavljaju odgovarajuće okvire kontrole na nacionalnoj razini, posebice radi sprečavanja, otkrivanja i kažnjavanja slučajeva prijevara, korupcije i sukoba interesa te izbjegavanja dvostrukog financiranja.

Stoga se Komisija u svojim kontrolama usmjerila na zadovoljavajuće ostvarenje dogovorenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Kako bi osigurala dobro financijsko upravljanje, Komisija se oslanja na kontrole država članica, koje po potrebi dopunjuje u sljedećim trima fazama:

- tijekom ocjenjivanja planova za oporavak i otpornost Komisija ocjenjuje sustave kontrole država članica i poziva države članice da u planove uključe dodatne ključne etape radi uklanjanja utvrđenih nedostataka prije prvog plaćanja;
- tijekom provedbe Mehanizma Komisija ocjenjuje jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti u dovoljnoj mjeri postignute i jesu li ispunjeni drugi uvjeti za isplatu. Ako nisu, plaćanja se obustavljaju ili razmjerno smanjuju. Komisija ujedno revidira funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole država članica za zaštitu financijskih interesa EU-a, a posebno mjere za sprečavanje, otkrivanje i kažnjavanje slučajeva prijevara, korupcije, sukoba interesa i dvostrukog financiranja.
- nakon isplata Komisija može provesti *ex post* kontrole i revizije ⁽²³⁾ kako bi provjerila jesu li postignute ključne etape i ciljne vrijednosti. Ako posumnja na ozbiljne nepravilnosti, Komisija

⁽²²⁾ Irska nije zatražila prefinansiranje, a Finska je isplatu primila tek u siječnju 2022.

⁽²³⁾ U skladu sa sporazumom o financiranju *ex post* revizije mogu se provoditi najviše pet godina počevši od dana nakon posljednjeg plaćanja.

može provesti i *ad hoc* revizije. Prema potrebi Komisija osigurava povrat razmjernih iznosa ili zahtijeva prijevremenu otplatu zajmova.

Kako bi procijenila razinu rizika povezanog s aktivnostima, Komisija provodi kvalitativnu procjenu rezultata revizija i kontrola i na razini država članica i na razini Komisije. U kontekstu u kojem se plaćanja temelje na kvalitativnoj procjeni ispunjenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, a te su ključne etape i ciljne vrijednosti vrlo raznolike, rezultati kontrole ne mogu se ekstrapolirati. Stoga se, za razliku od drugih programa financiranja, ne može odrediti značajna stopa pogreške koja se temelji na statističkim metodama.

Na temelju pozitivne ocjene dokaza o ispunjenju ključnih etapa navedenih u zahtjevu za plaćanje **dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja potvrdio je da je imao razumno jamstvo zakonitosti i pravilnosti jednokratnog plaćanja izvršenog 2021. u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.**

Zaključak o upravljanju

Komisija vodi brigu o tome da proračun EU-a služi građanima. Zahvaljujući uspostavljenim učinkovitim alatima i proaktivnom upravljanju proračunom EU-a Komisija je uspjela ostvariti ciljeve svojih politika i odgovoriti na brojne izazove. Komisija je svojim korisnicima, partnerima u provedbi i državama članicama omogućila potreban stupanj fleksibilnosti, istovremeno osiguravajući dobro financijsko upravljanje i održavajući odgovarajuću razinu jamstva u pogledu upravljanja proračunom EU-a.

Svi dužnosnici za ovjeravanje na osnovi delegiranja dali su razumna jamstva, uz koja su prema potrebi izrazili rezerve. Godišnja izvješća o radu pokazuju da su sve službe Komisije uspostavile čvrste postupke unutarnjih kontrola i sadržavaju dokaze o poduzetim mjerama za poboljšanje troškovne učinkovitosti, daljnje pojednostavnjenje pravila i primjerenu zaštitu proračuna od prijevvara, pogrešaka i nepravilnosti.

Na temelju jamstava i rezervi navedenih u godišnjim izvješćima o radu i uzimajući u obzir mišljenje unutarnjeg revizora, Kolegij povjerenika donosi ovo *Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2021.* te preuzima opću političku odgovornost za upravljanje proračunom EU-a.

Budući razvoj događaja: prognoza za 2022. i nakon toga

U kontekstu neprestanih golemih izazova i dalje je ključna bliska suradnja s drugim institucijama EU-a i državama članicama. Kao što je bio slučaj s pandemijom, zbog dramatičnog razvoja događaja u Ukrajini snažan i koordiniran odgovor na razini EU-a nužan je i opravdan kao neophodna dopuna radu država članica.

Zbog ograničenja višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. EU će teško moći u potpunosti odgovoriti na situaciju izazvanu ruskom invazijom na Ukrajinu. Komisija radi na tome da se svaki euro u proračunu EU-a maksimalno iskoristi, među ostalim preraspodjelom sredstava i određivanjem novih prioriteta kad se pojave nepredviđeni izazovi. Međutim, mogućnosti unutar ograničenja aktualnog višegodišnjeg financijskog okvira ograničene su. Većina fleksibilnosti proračuna već je iskorištena za odgovor na brojne krize, što znači da će biti manje prostora za odgovor na buduće krize. Stoga je potrebno hitno razmisliti kako osigurati da proračun EU-a bude dostatan za odgovor na brojne zahtjeve i očekivanja koji se pred njega postavljaju u ovim iznimno turbulentnim vremenima.

Komisija je predložila ciljanu reviziju Financijske uredbe⁽²⁴⁾. Budući da će se puni učinak izmjena uvedenih revizijom iz 2018. postići tek nakon određenog vremena, taj je prijedlog usmjeren na usklađivanje s novim dugoročnim proračunom, određena poboljšanja u upravljanju krizom na temelju iskustava stečenih u krizi uzrokovanoj bolešću COVID-19 i poboljšanu zaštitu financijskih interesa EU-a.

Komisija ispunjava svoju obvezu daljnjeg stavljanja na raspolaganje državama članicama jedinstvenog alata za rudarenje podataka i procjenu rizika (Arachne). Podupire programska tijela u utvrđivanju rizika za rashode prilagođavanjem alata koji je državama članicama stavljen na raspolaganje u okviru prethodnog financijskog okvira. Komisija će nastaviti pružati potporu državama članicama kako bi omogućila njegovu učinkovitu upotrebu. U okviru tekuće revizije Financijske uredbe Komisija je predložila jačanje upotrebe tog alata za rudarenje podataka i procjenu rizika.

Sud Europske unije 16. veljače 2022. potvrdio je valjanost Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o **općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna EU-a**, koju su dvije države članice, Mađarska i Poljska, osporavale. U ožujku 2022. Komisija je donijela smjernice o primjeni te uredbe. Nakon rada obavljenog 2021. Komisija je Mađarskoj u travnju 2022. poslala prvu obavijest kao sljedeći korak u okviru općeg režima uvjetovanosti, čime je pokrenula postupak koji bi mogao dovesti do uvođenja mjera protiv države članice zbog kršenja načela vladavine prava. Komisija stalno prati situaciju u svim državama članicama i pokrenut će postupak u skladu s Uredbom o uvjetovanosti ako se ispune propisani uvjeti.

⁽²⁴⁾ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (preinaka), COM(2022) 223.

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct centres. You can find the address of the centre nearest you online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

On the phone or in writing

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696,
- via the following form: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_en.

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website (european-union.europa.eu).

EU publications

You can view or order EU publications at op.europa.eu/en/publications. Multiple copies of free publications can be obtained by contacting Europe Direct or your local documentation centre (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

EU open data

The portal data.europa.eu provides access to open datasets from the EU institutions, bodies and agencies. These can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes. The portal also provides access to a wealth of datasets from European countries.

